

STRAATPASTORAAT DEN BOSCH

Jaarverslag 2023

Jaarverslag bestuur straatpastoraat Den Bosch 2023

Begin 2023 nam ik het stokje over van Gerard van Etten, de vorige secretaris van het straatpastoraat. In 2023 zijn we druk bezig geweest met onze visie voor de komende jaren en hoe we verder kunnen professionaliseren. Zo is de website straatpastoraatdb.nl volledig vernieuwd, waardoor informatie overzichtelijker is geworden. Er zijn ook veel leuke foto's te zien zijn van de activiteiten die er gehouden zijn en de site heeft een modernere look & feel.

Er is ook een nieuwe facebookpagina gelanceerd waar Cynthia en Ivonne hard aan hebben gewerkt. Verder is onze nieuwsbrief vernieuwd dankzij Ivonne. Deze komt drie keer per jaar uit en vrijwilligster Dorien Kortooms zorgde wederom voor het drukken en de verspreiding.

De professionalisering van het straatpastoraat wordt mede mogelijk gemaakt door de bijeenkomsten die het Kansfonds ons biedt. Zij geven ons tools en handvaten onder andere voor het nieuwe beleidsplan dat we opgezet hebben in 2023 en finaliseren in 2024.

Dit jaar was er ook weer de twee jaarlijkse evaluatie met de gemeente in 's-Hertogenbosch. In het jaarlijkse subsidiëntenoverleg delen we de laatste ontwikkelingen en kunnen bestuur en subsidiënten op een laagdrempelige manier van gedachten wisselen.

Dank aan Bas die als penningmeester alles rondom financiën goed in de gaten houdt.

Dit jaar was er voor het eerst de Ethostelling. Het was een pilot waar Noord Oost Brabant de eerste regio was, die meedeed aan het onderzoek. De Ethostelling staat voor hoeveel mensen er leven als dak- en thuislozen. In Den Bosch gaat het om 453 volwassenen en 124 kinderen. De complete uitkomst van het onderzoek is een afspiegeling van hoe het verder in Nederland gesteld is. Er is dus nog wel wat werk aan de winkel.

De bijeenkomsten van het bestuur werden dit jaar ook weer gehouden in stadsklooster San Damiano. De franciscaanse betrokkenheid is erg constructief en plezierig. En het klooster biedt ook de ruimte waar de vrienden van de straat een gesprekje kunnen krijgen, en een kop koffie aan de deur en waar Lianne onze straatpastor een helpende hand kan reiken.

We kijken terug op een geslaagde kunstmarkt in samenwerking met stichting Loods en de Vincentius vereniging. De sfeer was goed, de belangstelling was groot en het zonnetje deed de rest.

Eind 2023 zijn we begonnen met de vieringen van het straatpastoraat te houden in de Clara zaal van het stadsklooster. Dit omdat het een intiemere sfeer geeft. Ook verwelkomen we Ruud Stiemer, predikant van de protestantse kerk die sinds een paar maanden samen met Lianne de vieringen houdt.

Ingeborg van den Hoven is vertrokken als voorzitter. We danken Ingeborg voor haar grote inzet de afgelopen jaren. Heel fijn is het dat Broeder Fer zich beschikbaar heeft gesteld als nieuwe voorzitter. Inmiddels heeft hij ook de zegen ontvangen van Bisschop de Korte.

Woord van dank.

Het werk van het straatpastoraat zou niet mogelijk gemaakt kunnen worden zonder steun van de gemeente, fondsen en individuele donateurs en de vele vrijwilligers die zich voor het straatpastoraat inzetten. We zijn hier dankbaar voor en zetten ons in voor een mooi 2024.

Namens het bestuur van Straatpastoraat Den Bosch
Ingrid van Alebeek, secretaris.

Het bestuur.

Het bestuur was op 31 december verder samengesteld uit de volgende personen:

Van linksboven met de klok mee

Fer van der Reijken OFM en voorzitter,
Bas van den Bouwhuijsen penningmeester,
Cynthia Lieshout bestuurslid,
Ivonne van de Kar bestuurslid.

Financieel verslag 2023

Het financieel jaarverslag geeft een toelichting op de rekening en verantwoording van het jaar 2023 en de begroting 2024 – 2026 in de navolgende pagina's. Op 1 maart 2024 heeft de kascontrole plaatsgevonden.

Inkomsten – totaal € 95.444.

De giften van onze belangrijkste structurele subsidiënten, veelal zustercongregaties, zijn licht gedaald in 2023. De daling is al ruim 5 jaar zichtbaar. 1 congregatie heeft in 2022 aangegeven te stoppen. Tegelijkertijd is een eindgift ontvangen van deze congregatie, welke tussen 2022-2031 jaarlijks vrijvalt. Dit is overeenkomstig de jaarlijkse bijdrage. Door het vergroten van zichtbaarheid en bekendheid slagen we erin om nieuwe (structurele) subsidiënten aan ons te binden. Door onze activiteiten zichtbaar te maken genereren we publiciteit en sympathie voor het werk van het Straatpastoraat. De huisvestingskosten zijn voor het grootste deel geschonken door het stadsklooster San Damiano. Met hulp van het Leyefonds kunnen we ook een gedeelte van de exploitatiekosten dekken.

De Vincentius vereniging is een goede partnerorganisatie en vergoedt al jaren alle identiteitskaarten en paspoorten, die de straatpastor regelt voor dak- en thuislozen, die dit nodig hadden.

Qua incidentele subsidies hebben we een nieuwe sponsor, waardoor het totaal boven verwachting uitkomt op bijna €20.000. Verder hebben we na jaren van geen rente weer rente ontvangen. Daardoor was de exploitatiedekking van Fonds Franciscus minder hard nodig.

Op 4 oktober 2018 lanceerde het Kansfonds dit fonds om inloophuizen en het straatpastoraat bij te staan. Veel fondsen subsidiëren wel activiteiten maar geen doorlopende exploitatiekosten, terwijl huisvesting en personeelskosten het grootste deel van de begroting uitmaken.

In 2022 is een voorschot overgemaakt voor de exploitatiedekking in 2023, waarbij we ook een toezegging hebben voor 2024-2025. Als voorwaarde blijven we ons als bestuur met hulp van het Kansfonds.

Uitgaven- totaal € 77.370.

Na jaren met corona hebben we weer samen kunnen eten en drinken met Kerst en Pasen. Aan de andere kant hebben we een daling qua projectkosten. Er waren minder dak- en thuislozen met acute nood voor financiële en materiële steun. Voorbeelden zijn zorgkosten, woningbemiddeling of levensmiddelen. We werken inmiddels al jaren samen met vaste subsidiënten, die via separate bijdragen ondersteunen. De projecten genereren inkomsten en tegelijk meer uitgaven. Dit helpt ook bij fondsenwerving. Voor de meeste projecten werven we extra fondsen.

Resultaat: +€18.074

Winst is geen doel voor onze stichting. Het is een belangrijke bijdrage aan de buffer. Loonkosten stijgen snel en de buffer is nodig om onverwachte projectkosten te

financieren. Het scheidt ook ruimte voor uitbreiding van activiteiten, die mogelijk in ons nog af te ronden nieuwe beleidsplan 2024 – 2028 kunnen staan.

Prognose 2024 - 2026

Voor 2024 wordt een tekort verwacht van ruim €4.100. In goed overleg zien de Franciscanen eenmalig af van huursubsidie. Voor de jaren erna is overigens weer steun toegezegd. Dit tekort kunnen we zonder risico opvangen uit het eigen vermogen. De loonkosten blijven de grootste kostenpost. Hierbij volgen we de CAO van het bisdom qua indexaties. Tegelijkertijd zien we de toekomst positief tegemoet. Door het werken aan bekendheid is het Straatpastoraat al meerdere keren positief verrast door instellingen en particulieren, die ons werk willen ondersteunen.

Ook is er een nieuwe samenwerking aangegaan met het Franciscusfonds via het Masterplan met als speerpunt "Impact". Dit versterkt ons als organisatie en is bruikbaar als exploitatiedekking.

Na goede gesprekken met de gemeente 's-Hertogenbosch, blijven we een jaarlijkse bijdrage ontvangen en hebben we een verhoging aangevraagd voor 2025.

Balans per 31 december 2023

Activa	€	Passiva	€
		Eigen vermogen	168.803
Debiteuren	256	Crediteuren	24.100
Bank	195.489	Sociale lasten	2.842
Totaal	195.745	Totaal	195.745

Als stichting heeft het Straatpastoraat geen winstdoelstelling. Daarnaast wordt er al ruim 35 jaar gestreefd naar continuïteit. Hierbij is de maatstaf om minimaal 2 jaar te kunnen opereren als alle financiële steun wegvalt. Met een verwacht uitgavenpatroon van ±€85.000 zou er een buffer moeten zijn van €170.000. Op dit moment zit is het Eigen vermogen bijna op peil. Tegelijkertijd prijzen we ons gelukkig met een gespreide groep van subsidiënten voor minimaal de komende 3 jaar. Voor 2025-2027 is er geen risico qua continuïteit.

ANBI-status en dank

Het Straatpastoraat Den Bosch heeft als kerkelijke instelling de ANBI-status. Dit betekent dat een gift aan het Straatpastoraat Den Bosch aftrekbaar is voor de belasting.

Wij danken alle donateurs – groot of klein - van harte dat ze het werk van het straatpastoraat ook in 2023 weer mogelijk hebben gemaakt. Ook onze vrijwilligers en partnerorganisaties willen wij bedanken voor hun inzet.

REKENING EN VERANTWOORDING 2023

(Bedragen afgerond in €)

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
OPBRENGSTEN		
Structurele subsidies	€ 32.750	€ 33.000
Kansfonds/ Franciscus	€ 9.080	€ 9.080
Bijdrage San Damiano klooster	€ 7.900	€ 7.900
Overige giften (≥€1.000 per gift)	€ 19.500	€ 12.250
Projectbijdragen:		
* Gemeente	€ 15.250	€ 12.480
* Vincentius	€ 400	€ 1.127
* Zorg algemeen/ Kerst/ Pasen	€ 2.000	€ 4.250
* Levensmiddelen	€ 3.350	€ 500
* Kunstproject		€ 500
* NetwerkDAK		€ 1.250
* Vernieuwen Clarazaal		€ 3.500
* Overige	€ 3.215	€ 1.985
Rente spaargeld	€ 1.999	
TOTAAL INKOMSTEN	€ 95.444	€ 87.822
UITGAVEN		
<i>Totaal personeelskosten</i>	€ 56.726	€ 53.890
Kosten liturgie en pastoraat		
Projectkosten		
* Kerst/ Pasen	€ 2.548	
* Coffee to Go		€ 1.250
* Slaapzakken		
* Kunst	€ 317	€ 203
* Zorgproject	€ 230	€ 2.485
* Levensmiddelen		€ 500
* Nieuwsbrief	€ 373	€ 301
* Training	€ 627	
* Overige		€ 175
Vrijwilligerskosten	€ 508	€ 291
Reiskosten	€ 131	
Benevolentiegelden	€ 1.440	€ 1.500
Pastoraat overige/ afronding	€ 276	€ 215
Identificatiebewijzen	€ 400	€ 1.127
<i>Totaal kosten liturgie/pastoraat</i>	<i>€ 6.850</i>	<i>€ 8.047</i>
Huisvestingskosten		
* Huur San Damiano klooster	€ 10.400	€ 10.400
* Vernieuwen Clarazaal		€ 3.500
Kantoorkosten	€ 69	€ 182
Overige kosten		
* administratiekosten	€ 2.926	€ 1.971
* Lidmaatschappen	€ 268	€ 189
* bankkosten	€ 131	€ 311
TOTAAL UITGAVEN	€ 77.370	€ 78.490
TEKORT (-) / OVERSCHOT (+)	€ 18.074	€ 9.332

BEGROTING 2024-2026

(Bedragen afgerond in €)

	2024	2025	2026
INKOMSTEN			
Subsidies			
* Congregaties	€ 32.000	€ 30.000	€ 27.500
* Gemeentesubsidie	€ 15.250	€ 17.500	€ 17.500
* Kansfonds/ Franciscus	€ 9.080	€ 9.080	€ 7.500
* Huisvesting bijdrage		€ 8.000	€ 8.000
* NetwerkDAK Noodfonds			
* Vincentius	€ 750	€ 800	€ 850
* Projectgiften	€ 3.500	€ 4.000	€ 4.500
* Overige giften	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
* Rente spaargeld	€ 1.500	€ 1.575	€ 1.654
TOTAAL INKOMSTEN	€ 82.080	€ 90.955	€ 87.504
UITGAVEN			
Verdeling inzet straatpastoor 32 uur per week			
* Op straat/ maatschappelijke opvang	€ 38.014	€ 39.915	€ 41.910
* Spreekuur	€ 6.611	€ 6.942	€ 7.289
* vrijwilligers begeleiding	€ 3.306	€ 3.471	€ 3.644
* Vieringen	€ 4.958	€ 5.206	€ 5.467
* Overige	€ 6.611	€ 6.942	€ 7.289
<i>Totaal personeelskosten</i>	<i>€ 59.500</i>	<i>€ 62.475</i>	<i>€ 65.599</i>
Projecten			
* 20-jarig Jubileum			
* Kunst/ jaarthema	€ 1.600	€ 1.680	€ 1.764
* Pasen	€ 1.000	€ 1.050	€ 1.103
* Kerst	€ 1.500	€ 1.575	€ 1.654
* Vincentius	€ 750	€ 788	€ 827
* Nieuwsbrief	€ 500	€ 525	€ 551
* Overige	€ 2.500	€ 2.625	€ 2.756
<i>Totaal projectkosten</i>	<i>€ 7.850</i>	<i>€ 8.243</i>	<i>€ 8.655</i>
Kosten liturgie en pastoraat			
* vrijwilligerskosten	€ 750	€ 788	€ 827
* kosten liturgie	€ 200	€ 210	€ 221
* reiskosten	€ 200	€ 210	€ 221
* training/ overige	€ 650	€ 683	€ 717
* benevolentiegelden	€ 1.800	€ 2.100	€ 2.100
<i>Totaal kosten liturgie/pastoraat</i>	<i>€ 3.600</i>	<i>€ 3.990</i>	<i>€ 4.085</i>
Algemene kosten			
* huisvestingskosten	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000
* kosten administratiekantoor	€ 3.000	€ 3.150	€ 3.308
* Lidmaatschappen	€ 300	€ 315	€ 331
* kantoorkosten	€ 200	€ 210	€ 221
* bankkosten	€ 500	€ 525	€ 551
<i>Totaal algemene kosten</i>	<i>€ 15.000</i>	<i>€ 15.200</i>	<i>€ 15.410</i>
<i>Kosten onvoorzien</i>	<i>€ 250</i>	<i>€ 263</i>	<i>€ 276</i>
TOTAAL UITGAVEN	€ 86.200	€ 90.170	€ 94.024
TEKORT (-) / OVERSCHOT (+)	-€ 4.120	€ 785	-€ 6.520

Jaarverslag 2023 - de Straatpastor

Cijfers

Contacten: Tussen de 500 en 600 unieke personen inclusief spreekuur

Spreekuur: Totaal 98 unieke personen (in 2022 waren er 99 unieke personen)

12 personen komen uit Polen en nog eens 4 uit andere landen van de EU.

Opvallend is dat verreweg de meeste bezoekers van het spreekuur een eigen woning hebben of bij een opvang verblijven. Degenen die dakloos zijn en recht hebben op hulpvoorzieningen zijn tijdelijk dakloos geweest maar gedurende het jaar geholpen. Slechts een enkeling van de bezoekers van het spreekuur blijft nog door het systeem vallen.

Spreekuur

Al vele jaren hebben wij een spreekuur op donderdag. Ook dit jaar zaten wij, de straatpastor en de vrijwilligers, klaar om iedereen te ontvangen. De reden dat de mensen bij ons komen blijft divers. Soms alleen voor een kop koffie, soms om een vertrouwelijk gesprek te hebben en soms voor wat meer praktische zaken. Ook het aantal bezoeken blijft de laatste jaren ongeveer gelijk. Dit klinkt alsof er nauwelijks verandering in zit en alles bij hetzelfde blijft. Dat is natuurlijk niet zo. Als wij 10 mensen binnen hebben dan kunnen het de week erop 10 andere mensen zijn. De mensen die nu komen zijn niet persé de mensen die jaren terugkomen. Al kan dit natuurlijk wel, want mensen blijven gewoon welkom. Met de bezoekers die wij inmiddels een aantal jaren kennen, is ook geen ontmoeting hetzelfde. Dat is ook het leuke aan het straatpastoraat. Dat een mens je altijd kan blijven verrassen, ondervinden wij soms ook op onze spreekuren. Voor tijdens het wachten hebben wij een spelletjesdoos. Een van de al jarenlange daklozen verbaasde vriend en vijand met zijn schaakspel. We hebben hem vaak dronken en reddeloos gezien en op een dag zit hij bij ons aan tafel te schaken en denkt 4 zetten vooruit. Het spreekuur; de plek waar mensen gewoon mogen zijn, is een plaats waar ze de beste versie van zichzelf kunnen zijn. De schaker zet het beeldend neer wat we bij meer mensen hebben zien gebeuren. We zijn wat dat betreft door de jaren heen meer en meer overtuigd geraakt van de kracht die uitgaat van het principe dat mensen 'er mogen zijn'.

Kunstproject

Vorig jaar zijn wij begonnen met een kunstproject dat al vrij snel meer weg had van een knutselclub. Dit project heeft door het jaar heen een stormachtige tijd gehad. Beide vrijwilligers die het project droegen, kregen andere zaken op hun levenspad, waardoor ze helaas bij ons moesten stoppen. Hierdoor leek een probleem te ontstaan want zonder een vrijwilliger kunnen wij zulke activiteiten niet dragen. Gelukkig zijn er al vrij snel goede hulptroepen gekomen. Mensen die veel ervaring hebben met onze doelgroep, met knutselen, met het pastoraat of meestal een combinatie van deze kennis en kunde. Toen de vrijwilligers geregeld waren, liep het aantal bezoekers nog geen storm. De mensen die aanvankelijk kwamen, moesten om diverse redenen verstek laten gaan. Dus ook hier heeft een wisseling plaatsgevonden wat heeft geleid dat we rond de zomer weinig deelnemers hadden. Na die dip is het aantal bezoekers zodanig toegenomen dat we tegenwoordig zelfs vaak stoelen moeten bijzetten.

Ook hier zit de kracht en de populariteit erin dat mensen er mogen zijn. We hebben een vrijwilliger die goed is in portrettschilderen. Een dakloze man kwam binnen en vroeg of deze vrijwilliger hem wilde schilderen. Dat heeft hij gedaan en die persoon was er zo blij mee...als een kostbare schat moest ik beloven dit schilderij ergens achter een gesloten deur te bewaren totdat hij zelf een vaste woonplaats heeft. Zijn vreugde is te begrijpen vanuit het idee dat 'er mogen zijn' ook inhoudt gezien te worden.

Financiële hulp en gewonden zorg

Zoals vorig jaar hebben wij ook dit jaar, dankzij de zusters van de Choorstraat, beschikking over boodschappengeld en financiële ondersteuning voor ziektekosten (en bijzondere situaties). Verder krijgen wij van de Vrienden van inloopschip geld om vrij te besteden en daarnaast helpen particulieren of parochies met specifieke producten of geld. Hierdoor hebben wij genoeg te besteden voor noodgevallen en zijn er sokken, ondergoed e.d. op voorraad. Daarnaast merken we dat er door de jaren heen meer en meer wordt opgepakt door de reguliere hulpverlening. Doordat de zorg voor daklozen steeds verder verbeterd is, ontstaat er bij ons ruimte. Ruimte om net een beetje extra te doen bijvoorbeeld. Zo viel het kunstproject op 5 december. Ik heb toen cadeautjes van 1 of 2 euro voor iedereen gekocht. Gewoon wat eenvoudigs. Het gaat tenslotte niet zozeer om wat men krijgt, maar dat men iets krijgt. Het is ruimte voor het normale leven.

In het normale leven hoort boodschappen doen. Toch is boodschappen doen niet voor iedereen gemakkelijk. Van onze ondersteuningsprojecten is het doen van boodschappen het meest noodzakelijk en wordt het meest gebruikt.

Een ander nog steeds terugkomend probleem zijn de voeten van buitenslapers. Zij lopen veel door weer en wind en krijgen daardoor blaren en kleine wondjes aan de voet. Doordat ze niet iedere dag een douche en schone sokken ter beschikking hebben, gaan deze kleine wondjes soms ontsteken en worden ze grote problemen. Wij hebben van de Willibrordparochie extra sokken gekregen. Hopelijk gaat deze gift veel leed in de toekomst besparen.

Extra activiteiten

Ieder jaar hebben wij extra activiteiten. Sommige zijn inmiddels jaarlijks terugkomende activiteiten geworden. Andere zijn eenmalig.

Daklozen dag

Wat wij nu voor het tweede achtereenvolgende jaar hebben gedaan, is een actie op werelddaklozen dag. Samen met de Loods delen wij kaartjes en koffie uit in het centrum. Het idee is om dakloosheid op een positieve manier onder de aandacht te brengen. En dat gebeurde ook. De meeste mensen lopen ons voorbij zonder een kaartje aan te willen nemen of nemen een kaartje aan en lopen door. Toch zijn er ook mensen die oprecht geïnteresseerd zijn en vragen hebben rondom dakloosheid. Deze vragen gingen over hun eigen benarde situatie of juist hoe mensen die dakloos zijn het beste geholpen kunnen worden.

Amnesty International

Een andere terugkomende activiteit is de jaarlijkse schrijfactie van Amnesty international. Iedere viering bidden wij voor de gevangenen. Het gebed maken wij concreet door aan deze actie mee te doen. Daklozen en betrokkenen hebben gezamenlijk meer dan 50 brieven geschreven. De hulp van de zusters van de Choorstraat wordt hierbij zeer gewaardeerd. Maar eenieder die mee wil helpen schrijven, kan zich aanmelden. Deze activiteit is altijd begin december.

AdviesRaad

Een eenmalige activiteit was dat we leden van de adviesraad maatschappelijke ondersteuning (opvang) in contact hebben gebracht met daklozen die tussen wal en schip vallen. Op papier is het allemaal goed geregeld voor daklozen. De praktijk kan wat weerbarstiger zijn. Aan de tafel zitten allemaal mensen die noodgedwongen buiten slapen (zie foto) of mensen van de adviesraad. Als je buiten slaapt, zijn datum en tijd lastig bij te houden. We maakten ons vooraf wel zorgen of er wel iemand van deze “onhandelbare” groep aanwezig zou zijn. Deze zorgen waren onterecht want ruim op tijd waren alle genodigden present. In de voorgesprekken gaven ze allen aan - en hun aanwezigheid bevestigde dit - dat ze het heel belangrijk vonden om eindelijk eens gehoord te worden. Natuurlijk luisteren wij altijd naar hun verhalen, maar om door een instantie met enig autoriteit gehoord te worden was erg belangrijk.

We hebben nu een eenmalige activiteit gehad die van grote betekenis was voor betrokken daklozen. Er ligt een taak bij ons om te gaan onderzoeken of er vanuit de gemeente of adviesraden een terugkomend welwillend oor is.

Kunstmarkt

Dak- en thuislozen maken een hoop ellende mee. Toch is dat nooit het hele verhaal. Het straatpastoraat wil dat hele verhaal horen en vertellen. En er op positieve manier aan

bijdragen. Zoals eerder te lezen is, hebben wij een kunstproject. Wekelijks kunnen dak- en thuislozen bij ons langskomen om bezig te zijn met mooie dingen, om iets te creëren. Deze creaties zijn de moeite waard om te bekijken en zelfs om te verkopen.

Eind van de zomer hadden wij – in samenwerking met Vincentius en Loods - een stralende kunstmarkt in de kloostertuin. Het was een zeer geslaagde dag met veel bezoekers, die mede door de kunst met een positieve kijk naar dak- en thuislozen konden kijken. Dit leverde

naast begrip ook veel mooie gesprekken op. Qua zichtbaarheid van dak- en thuislozen en het Straatpastoraat en positieve beeldvorming naar medebewoners in Den Bosch is dit een van de hoogtepunten van het jaar. De foto's laten trots ons mooie kraampje zien.

(Zieken) bezoek

Wie staat er naast je als je ziek wordt?

Als je stervende bent?

Wie is er als je het even niet meer ziet zitten?

Het antwoord op die vragen kan soms bedroevend zijn.

Juist op zulke momenten blijft het straatpastoraat trouw aan mensen. Ik zoek mensen op in ziekenhuis en hospice. Maar ook bij mensen thuis onderhouden wij contact. We schrijven 'wij' omdat de straatpastor dit niet alleen doet. Het straatpastoraat heeft een fijne groep vrijwilligers die met veel geduld en liefde mensen langdurig nabij blijft. Juist in de moeilijke momenten van het leven.

Vrijwilligers

Maar onze vrijwilligers doen meer. Behalve de boven omschreven bezoekgroep hebben wij meer vrijwilligers. In totaal werken er ongeveer 15 mensen ten minste maandelijks mee met het straatpastoraat. De activiteiten zijn divers. Er is een vrijwilliger die maandelijks mee helpt met de logistiek rondom de viering. Er zijn vrijwilligers die zorgen dat het spreekuur altijd goed en plezierig verloopt, creatieve mensen voor het kunstproject en praktische mensen die met iemand boodschappen gaan doen. Er zijn mensen die meereizen naar de ambassade, mensen die zich met iemand durven te wagen in doolhoven van regelgeving en gekaderde hulpverlening om hier de juiste weg doorheen te vinden. Al deze helpende handen zijn nodig en dragen mede het straatpastoraat. Een bedankje aan hen is gepast, zie foto.

Vieringen en Herdenkingsdienst

Ieder jaar overlijden er mensen binnen het straatpastoraat. In veel gevallen is er een begrafenis of crematie, georganiseerd door nabestaanden, die het niet fijn vinden dat de mensen van de straat erbij zijn. Daarom wordt er door ons vaak nog een aparte herdenkingsdienst georganiseerd. In de herdenkingsdienst nemen wij afscheid van het leven van iemand die wij

goed gekend hebben. Het zijn bijna allemaal verhalen van mensen die (te) jong overlijden. Soms maken wij maanden geen overlijden mee, en dan ineens, ook dit jaar weer, twee kort achter elkaar. Tussen de herdenkingsdienst van Mike en van Maikel zaten maar enkele dagen. Herdenkingsdiensten zijn mooi om te doen en raken ons zelf ook altijd.

Naast samen treuren zijn er ook altijd feesten om samen te vieren. Kerstmis en Pasen sprongen er dit jaar uit. Op de foto zie je paashaasjes die een vrijwilliger geknutseld heeft om uit te delen. Deze ogen misschien schattig maar ze waren erg populair en we hebben er om moeten loten. Degene die een haas hebben gehad hadden het maanden later nog over

deze surprise.

Het beeld dat je hiernaast ziet van de maandelijkse viering is voorlopig niet meer aan de orde. In november hebben wij de Allerzielen viering gedaan in samenwerking met Zin-spirit. Deze groep verzorgde de vieringen rondom belangrijke feestdagen in het inloopschip. In deze samenwerking is besloten om voor een half jaar (met uitzondering van kerst) de vieringen te houden in de Clara zaal. Hier zie je een foto van de Allerzielen viering waar de straatpastor kaarsjes aansteekt voor de overledenen in de levensboom. Het is anders om in een zaal de vieringen te houden

maar niet per se slechter.

De eerste christenen kwamen immers bij elkaar in gewone ruimtes en niet in mooie kerken. Om in een zaal bij elkaar te komen en rond de tafel te zitten, versterkt het persoonlijke wat al heel nadrukkelijk aanwezig was in onze vieringen. In juli gaan we evalueren.

Wij hopen dat vieringen in de zaal meer mensen stimuleert om te komen. Want bij een gemiddelde zaterdagviering was de opkomst getalsmatig niet zo hoog. Met uitzondering van Pasen en Kerstmis. Je ziet een foto van een afgeladen vol Franciscushuis met de kerstmaaltijd. De viering vooraf was even goed bezocht. De sfeer was waar mogelijk nog beter.

Media

2023 was een jaar waarin wij goed in de publiciteit hebben gestaan. Vooral in de vastenmaand was de media-aandacht gigantisch. Dit had weinig met de vastentijd te maken maar meer met een samenloop van omstandigheden.

Hiernaast zie je de krant van 8 maart met een groot stuk over het straatpastoraat. Later die dag, op de avond sprak ik met de staatssecretaris. In eerste instantie zou de minister van armoede komen maar die had op het laatste moment afgezegd. Wat ik erg jammer vind, want ik had haar graag het een en ander uitgelegd.

Dakloosheid was in deze maand een onderwerp dat in de belangstelling stond.

Heel kort zijn wij in beeld geweest bij Kruispunt, in een aflevering over Thijs Honig en de housing-first methode. Later die maand was de straatpastor live te horen op radio NPO.

Poolse zusters

Een van de dingen waarbij we het gevoel hadden dat de staatssecretaris het bij zijn bezoek niet helemaal goed oppakte, was de zorg voor dakloze arbeidsmigranten. Binnen deze groep zijn de mensen afkomstig uit Polen het meest vertegenwoordigd. We zijn dan ook erg blij dat de aandacht voor het straatpastoraat niet binnen Nederland

is gebleven, maar dat er contacten zijn ontstaan met zusters Ursulinen uit Polen. Twee zusters zijn een maand bij ons op bezoek geweest met als doel om te onderzoeken of ze hier in Nederland wat kunnen

betekenen. De uitkomst is dat er inderdaad een groepje zusters naar Nederland zal komen. We zijn daar erg blij mee, want het leed dat de Poolse mensen op de Nederlandse straten meemaken zonder voorzieningen van de Nederlandse overheid is niet te overzien.

Hopelijk kan een groepje zusters er enige verlichting brengen. Al zien we langzaam ook meer politieke en maatschappelijke aandacht voor dit probleem.

Behalve dat de uitkomst fijn is, was het ook een goede maand met de zusters. Het waren twee leuke spontane vrouwen met een frisse blik. Behalve de situatie in Den Bosch hebben ze ook elders in Nederland gekeken. Zo was de straatpastor met hen in Utrecht en daar hebben ze een boom om de overleden daklozen te herdenken (zie foto). Het is leerzaam om ook projecten elders in het land te bekijken. Het bezoek van de zusters heeft niet alleen bij hen de blik verruimd.

Ethostelling

De ethostelling is het tellen van het aantal daklozen in Noord Oost Brabant, waaronder Den Bosch valt. Uiteraard hebben wij eraan meegedaan, maar dat ging niet zonder discussie. Bij de vrijwilligers riep het veel ethische vragen op en de vergelijking met koning Herodes en zijn volkstelling was vlug gemaakt. Lastiger waren de discussies met daklozen zelf; vooral met de mensen met een migratieachtergrond. Hen overtuigen dat het een goed idee is om geteld te worden voor de overheid was geen eenvoudig karwei. We hebben dan ook niet van iedereen toestemming gehad om te mogen tellen. Ondanks deze vele gesprekken hebben wij, gezien onze kleine organisatie in verhouding veel mensen geteld. We zijn er nog in het bijzonder genoemd omdat we veel mensen hadden die verder nergens in beeld waren. Het geeft aan hoe uniek onze organisatie is in vele opzichten.

Cursussen en trainingen

Ondanks dat we een unieke organisatie zijn die bij elke meting naar voren komt als een goed functionerende organisatie zijn we ook altijd bezig om bij te blijven en ons verder te ontwikkelen. Hiervoor volgen wij al jaren hippe cursussen. Ook dit jaar hebben wij bij het Fransiscusfonds weer cursussen gevolgd, waarvan bestuursleden Bas en Fer (zie foto) het merendeel op zich hebben genomen.

Veranderingen en vooruitblik

De situatie van dakloosheid is de afgelopen jaren aan het verbeteren in Den Bosch. Dankzij Housing First, de hostels en de woonvoorziening in den Dungen is het merkbaar minder druk met daklozen op straat. De straatpastor merkt het in haar werk en we horen het terug van de daklozen die zich afvragen waar iedereen gebleven is. Behalve dat er meer opvangvoorziening bij komt, zien we ook dat er minder geschorst wordt (het gebeurt helaas nog steeds) en dat zorgpartijen elkaar wijzen op hun zorgplicht. Dit is een nieuw en positief geluid dat de mens die zorg nodig heeft beter beschermd.

Al zou deze bescherming wat ons betreft nog verder opgevoerd mogen worden, want we horen nog te veel verhalen dat mensen recht hebben op begeleiding maar deze zorg niet ontvangen. Het gaat over zorgpartijen die uren aannemen en daarin geen (kwaliteit van) zorg leveren. Dit gaat van verhalen dat iemand zijn begeleider nooit spreekt of dat de begeleider komt en verder gaat met haar Netflix serie kijken bij die persoon thuis. Wat naar onze inschatting een matige vorm van persoonlijke begeleiding is.

Hiermee is de problematiek verschoven. Veel mensen hebben een dak boven hun hoofd. Het verschuiven van het probleem gaat niet alleen over de begeleiding, maar mag vanuit de basis van de antropologie gezien worden. De sociaal antropoloog Wikam schreef ooit over

het probleem dat ontstaat als arme mensen gedwongen worden ruimtes (zowel fysiek als leefsysteem) in te nemen waar ze niet thuishoren. Het wrange wat ze probeert te belichten, is dat juist de dominante cultuur de rafelranden van de samenleving creëert waar de (kans)arme in moet zien te overleven. Dit kan dakloosheid zijn, waar mensen op straat worden gezet waar ze vervolgens worden weggejaagd, maar het kunnen ook woningen(voorzieningen) zijn waar ze zich niet thuis voelen, niet tot ontplooiing komen en een eenzaam bestaan leiden. Te verwachten is dat de problemen hiervan de komende jaren meer zichtbaar zullen worden.

Er bestaat geen eenduidige oplossing voor deze nieuwe problemen. Wel is het onze inschatting dat een dagopvang iets van het nieuwe (en oude) leed zal verzachten. Een dagopvang waar ieder die wil kan komen zonder iets te moeten, is hard nodig. Al een paar jaar wordt hier in Den Bosch over gesproken en we hopen dat deze echt gerealiseerd zal worden in 2024.

Ook liggen er nog verbeterpunten in de persoonlijke ontwikkelingen van hen die met mensen werken. Wij hebben nu systemen waarin, als het stroef verloopt, het nooit aan de hulpverlener ligt, maar altijd aan de meest armlastige mens. Er gaat hier iets mis in het systeemdenken wat met een betere reflectie en een bredere beschouwing gedeeltelijk ontzenuwd kan worden.

Vanuit de filosofie en theologie zijn er interessante inzichten over dit fenomeen.

Een oud en tot nu toe blijvend probleem is het gebrek aan zorg en verantwoordelijkheid voor niet Nederlandse EU-burgers. Het is schrijnend hoe deze tot nu toe behandeld worden. Er is goede hoop dat ook hierin een kentering komt. Zodat ook deze mensen eindelijk de zorg krijgen, waar ze recht op hebben.

Doordat er significant minder dakloosheid is, verandert de aard van de werkzaamheden van de straatpastor ook. Vroeger sprak ik als straatpastor veel mensen op straat en op de brug. Dat gebeurt nog steeds, maar dit zijn toevallige ontmoetingen, waarin de (ex)dakloze op weg is van A naar B. Waar ik vroeger zonder agenda op pad kon en met een rondje door het centrum al een met ontmoetingen gevulde dag had, is dat tegenwoordig anders. Ik werk nu met een volle agenda. Er zijn veel ballen die in de lucht gehouden moeten worden. Die nog even bellen, die nog even opzoeken in het ziekenhuis enz. het bereik van één straatpastor schiet daarin te kort. In mijn rol draag ik daarom meer taken aan vrijwilligers en ondersteunen hen daarbij. Dit gebeurde al meer en naar verwachting zet deze trend zich voort in de toekomst. Ik verwacht dan ook dat een straatpastor het geheel meer gaat managen en op deze wijze inspeelt op de veranderende tijden.”

Een andere verandering is meer samenwerken met de protestantse kerk. Deze zijn altijd al erg betrokken geweest bij de daklozenwereld en lijken daarin uit te breiden. In plaats van

naast elkaar werken, willen we elkaar aanvullen via samenwerking. We zijn begonnen met de vieringen voor daklozen samen te voegen. Dit is een experiment dat loopt tot juli 2024 en daarna evalueren we. Naast samen vieren hopen streven we in 2024 stap voor stap naar een intensievere samenwerking.

De samenwerking met de Loods verloopt nog altijd plezierig en er zijn altijd mogelijkheden om deze uit te breiden mocht daar gelegenheid voor zijn.

Natuurlijk zijn er altijd uitdagingen en wensen, tegelijkertijd kijken we terug op 2023 waar we een bijdragen aan mens zijn van dak- en thuislozen, betere beeldvorming en samenwerking. Vol moed en hoop zien we uit naar 2024.

Lianne van Oosterhout
Straatpastor Straatpastoraat Den Bosch